

Bilag 9

Tosprogede voksnes ordkendskab

Find det rigtige ord!

Et materiale til afdækning af tosprogede voksnes ordkendskab

Indhold

Find det rigtige ord!	3
Beskrivelse af testen	3
Testtagers instruktion	3
Vurderingskriterier	5
Facitliste	6
Deltagers opgave og skriveark	7

Find det rigtige ord!

Blandt FVU-deltagere kan der forventes at være store individuelle forskelle i kendskab til mange af de ord, som optræder i tekster og anvendes i undervisningen. Det er oplagt, at der kan være *kvantitative* forskelle, således at nogle deltagere simpelthen kender et større antal ord end andre. Men derudover kan der også være *kvalitative* forskelle i deltagernes kendskab til de samme ord. Nogle deltagere har måske aldrig set eller hørt et bestemt ord før, hvorimod andre deltagere har en vag fornemmelse af ordets betydning eller kender det i en snæver betydning fra en bestemt kontekst. Atter andre deltagere kan have fuldt kendskab til det samme ords betydning i forskellige kontekster. Ordkendskab drejer sig således ikke kun om at kende eller ikke kende et ord, men også om niveauet af kendskab til det pågældende ord.

Beskrivelse af testen

Ordkendskabstesten "*Find det rigtige ord!*" danner udgangspunkt for en foreløbig vurdering af tosprogede FVU-deltageres kendskab til et udvalg af ord, som voksne i Danmark kan møde i tale og på tryk i hverdagen.

Testen er udformet som en traditionel multiple choice-test bestående af 25 opgaver, hvor deltageren får et ord præsenteret og derefter skal vælge et synonym blandt fire muligheder. Testen kan anvendes som grundlag for en kvantitativ sammenligning af tosprogede FVU-deltageres præstationer og som et hjælpeværktøj til at identificere tosprogede med meget begrænset ordkendskab. Testen kan derimod ikke anvendes til at afdække kvaliteten af deltagernes kendskab til de udvalgte ord.

Testen kan gennemføres som en gruppetest på et hold og tager cirka 20 minutter incl. instruktion. Til testen hører en instruktion, en redegørelse for vurderingskriterierne samt en facitliste.

Testtagers instruktion

Testtageren siger:

"I opgaverne på de næste sider skal I finde ud af, hvad nogle ord betyder.

Vi kigger nu på det første eksempel.

Jeg læser ordene op.

'Sygehus' – er det det samme som...

- ulykke
- ambulance
- hospital
- dagpleje.

'Hospital' er det eneste af de fire ord, der betyder det samme som 'sygehus'. Derfor er der i det første eksempel sat kryds ved 'hospital', den tredje svarmulighed.

I det næste eksempel skal I selv sætte kryds ved det ord, som betyder det samme som 'forretning'.

'Forretning' – er det det samme som...

- fabrik
- station
- lejlighed
- butik.”

Testtageren holder en pause, hvor deltagerne får tid til at sætte deres kryds i det andet eksempel.

Testtageren siger derefter:

”Ja, 'forretning' betyder det samme som 'butik'. Derfor skal man sætte kryds ved den sidste svarmulighed.

På de næste sider kommer der 25 opgaver lige som de to, vi lige har prøvet.

I skal i hver opgave sætte et kryds ved det ord, som I mener betyder det samme som som det første ord.

Jeg læser op, hvad der står, og holder så en pause, hvor I får tid til at sætte jeres kryds.

I må kun sætte ét kryds ved hver opgave.

Selv om I ikke er sikre på, hvad der er det rigtige svar, skal I prøve at gætte og sætte et kryds alligevel.

I skal løse opgaverne hver for sig, så I må ikke hjælpe hinanden.

Er der nogen spørgsmål?”

Testtageren sikrer sig, at deltagerne har forstået, hvad de skal gøre. Testtageren læser derefter alle ordene i de 25 opgaver højt og holder efter hver opgave en pause, hvor deltagerne får tid til at sætte deres kryds. Hvis nogle af deltagerne arbejder forud og løser opgaverne, før de er blevet læst højt af testtageren, skal testtageren ikke gribe ind, men blot læse videre, så alle deltagerne får mulighed for at høre ordene blive læst op. Efter den sidste opgave samler testtageren alle besvarelsener ind.

Vurderingskriterier

Ved vurderingen af tosprogede FVU-deltageres præstationer på ordkendskabstesten kan der tages udgangspunkt i den følgende kategorisering:

Kategori	Antal point (korrekt besvarede opgaver)
A	20-25
B	11-19
C	0-10

Kategoriseringen er baseret på resultaterne af en afprøvning af ordkendskabstesten på 98 tosprogede FVU-deltagere, 84 dansksprogede FVU-deltagere og 58 tosprogede Almenprøve 1-deltagere. En nærmere redegørelse for afprøvningen findes i bilag 6 til rapporten ”FVU-læsning - værktøjer til afdækning af tosprogede voksnes færdigheder og forudsætninger”, som er tilgængelig på Undervisningsministeriets hjemmeside www.voksenuddannelse.dk.

I det følgende gennemgås de tre kategorier A, B og C.

Kategori A: 20-25 point

Et testresultat i kategori A indikerer, at den tosprogede har et relativt omfattende ordkendskab. Et resultat i denne kategori er på niveau med eller over det gennemsnitlige resultat for dansksprogede FVU-deltagere (20,8 point). Ved afprøvningen af testen placerede 10 % af de tosprogede FVU-deltagere sig i kategori A.

Kategori B: 11-19 point

Et testresultat i kategori B er hverken påfaldende højt eller påfaldende lavt. Ved afprøvningen af testen placerede 79 % af de tosprogede FVU-deltagere sig i kategori B. Det gennemsnitlige resultat for hele gruppen af tosprogede FVU-deltagere var 14,4 point.

Kategori C: 0-10 point

En placering i kategori C tyder på, at den tosprogede har et relativt ringe ordkendskab. Et testresultat i denne kategori er på niveau med eller under det gennemsnitlige resultat for tosprogede Almenprøve 1-deltagere (10,6 point). Ved afprøvningen af testen placerede 11 % af de tosprogede FVU-deltagere sig i kategori C.

Facitliste

1. Arbejdskammerat – kollega
2. Leder – chef
3. Tyk – overvægtig
4. Syg person – patient
5. Bon – kvittering
6. Til lav pris – billig
7. Sende tilbage – returnere
8. Forbudt – ulovlig
9. Person, som fører retssager – advokat
10. Tekst i en avis – artikel
11. Fyring – afskedigelse
12. Penge, som man skylder væk – gæld
13. Indbydelse – invitation
14. Foringelse af pengenes værdi – inflation
15. Medlemsbidrag – kontingent
16. Indpakning – emballage
17. Bedøvelse – narkose
18. Forskelsbehandling – diskrimination
19. Bruge – anvende
20. Belønning – præmie
21. Fortjeneste – profit
22. Forudsigelse – prognose
23. Uafhængighed – suverænitet
24. Bestille – rekvirere
25. Aftale – overenskomst

Find det rigtige ord!

Deltagerens navn

Dato

Undervisningssted

Find det rigtige ord!

Eksempler

Sygehus

- ulykke
- ambulance
- hospital
- dagpleje

Forretning

- fabrik
- station
- lejlighed
- butik

Find det rigtige ord!

Opgaver

1. Arbejdskammerat

- kollega
- kursist
- pensionist
- konkurrent

2. Leder

- sekretær
- ekspert
- assistent
- chef

3. Tyk

- høj
- tynd
- overvægtig
- slank

4. Syg person

- journal
- patient
- læge
- sygehjælper

5. Bon

- abonnement
- annonce
- kvittering
- gebyr

6. Til lav pris

- dyr
- gratis
- billig
- kostbar

7. Sende tilbage

- garantere
- returnere
- deponere
- reservere

8. Forbudt

- tilladt
- ulovlig
- lukket
- privat

9. Person, som fører retssager

- journalist
- socialrådgiver
- psykolog
- advokat

10. Tekst i en avis

- blad
- novelle
- roman
- artikel

11. Fyring

- afskedigelse
- strejke
- ferie
- orlov

12. Penge, som man skylder væk

- gæld
- told
- skat
- formue

13. Indbydelse

- information
- ordre
- anvisning
- invitation

14. Foringelse af pengenes værdi

- konjunktur
- inflation
- stagnation
- deflation

15. Medlemsbidrag

- kontingent
- afgift
- entré
- vedtægt

16. Indpakning

- emballage
- sortiment
- dekoration
- konservering

17. Bedøvelse

- operation
- narkose
- infektion
- vaccination

18. Forskelsbehandling

- tradition
- integration
- provokation
- diskrimination

19. Bruge

- arbejde
- vælge
- fremstille
- anvende

20. Belønning

- præmie
- tilbud
- rabat
- erstatning

21. Fortjeneste

- investering
- profit
- gage
- kredit

22. Forudsigelse

- opinion
- prognose
- præmis
- diagnose

23. Uafhængighed

- revolution
- demokrati
- suverænitæt
- nationalisme

24. Bestille

- levere
- avertere
- rekvirere
- refundere

25. Aftale

- plan
- diskussion
- konkurrence
- overenskomst